

DEEL 3: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies voor het al dan niet moeten nemen van maatregelen

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek en waarderend booronderzoek kan een advies geformuleerd worden betreffende het al dan niet nemen van bijkomende maatregelen in het kader van verder archeologisch vooronderzoek op het projectgebied aan de Zuidstraat in Kaprijke. De gegevens afkomstig uit beide onderzoeksfases worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer geplande bodemingrepen en bouwwerken op het plangebied. Uit deze confrontatie moet duidelijk blijken of bijkomende maatregelen nodig zijn voor verder archeologisch onderzoek. Het advies bepaalt, indien nodig, welke specifieke maatregelen getroffen moeten worden.

1.1. Volledigheid uitgevoerde onderzoek

Op de percelen langs de Zuidstraat in Kaprijke wordt een verkaveling gepland waarvoor een verkavelingsvergunning vereist is en waarvoor een archeologienota diende opgesteld te worden. De eerste fase hiervan — het bureauonderzoek (2017A372) — kon geen uitsluitel bieden of er al dan niet een archeologische (artefacten)site binnen het projectgebied aanwezig was. Daarom werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Na de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek blijkt dat er zich binnen vier zones binnen het projectgebied archeologisch interessante sporen en structuren bevinden. De aangetroffen sporen lijken op basis van het ingezamelde aardewerk en de aflijning, kleur en textuur van de vulling in de metaaltijden of de Romeinse periode te dateren. Andere periodes zijn evenwel niet uit te sluiten. Voor beide perioden mag een occupatiesite met allerhande bewoningssporen gebouwen, kuilen zeker één poel worden verwacht. Daarnaast werd in het noordelijke deel van het terrein een vermoedelijk losse grafstructuur onderscheiden. Ondanks het ontbreken van de oorspronkelijke bodem werd tijdens het proefsleuvenonderzoek duidelijk dat de voorkomende archeologische sporen vrij intact bewaard zijn. Bijgevolg is het potentieel op kenniswinst bij een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving groot, waardoor verder terreinonderzoek noodzakelijk is.

1.2. Afwezigheid van een archeologische site

De resultaten van het archeologisch vooronderzoek tonen aan dat in zone 5 van het plangebied geen archeologisch relevante sporen of structuren verwacht worden, en dat in deze zone waarschijnlijk geen archeologische sites aanwezig zijn. Er werden geen archeologisch relevante sporen aangesneden. In deze sector van het projectgebied bleken enkel recente sporen aanwezig. Voor deze zone van 4,24ha wordt dan ook geen verder archeologisch onderzoek nodig geacht. Er zal geen programma van maatregelen voor dit deel van het plangebied opgemaakt worden (zie ook “Deel 2 Verslag van Resultaten: 2.9. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed”).

1.3. Impactbepaling

De initiatiefnemer wenst de terreinen van 5,65ha aan de Voorstraat in Kaprijke te verkavelen. Het betreft kadastraal de percelen 107E, 120A, 121F, 121G, 123A, 129K, 94C (partim) en 96B (partim) van afdeling 1, sectie C in Kaprijke. De initiatiefnemer plant er de aanleg van 118 eengezinswoningen met algemene toegangsweg langs de Kleine Zuidstraat en twee smalle toegangen langs de Voorstraat. De centrale N-Z georiënteerde weg met verschillende aftakkingen in oostelijke en westelijke richting zal ongeveer 7800m² in beslag nemen. De individuele percelen van de eengezinswoningen nemen gemiddeld 160m² tot 1400m² in beslag, waarbij de maximale bouwzone van de individuele woonhuizen 300m² beslaat. Aangezien de definitieve plannen van zowel de nieuw te bouwen huizen als de wegenwerken en rioleringswerken nog niet beschikbaar zijn, kan de impact niet tot in detail beschreven worden. Het leidt evenwel geen twijfel dat alle geplande werken in het kader van deze verkaveling, het met de bouwwerken gepaard gaande werfverkeer en de mogelijke toekomstige ingrepen in de individuele kavels, een reële bedreiging impliceren van het volledige plangebied.

Figuur 52: Verkavelingsplan (@IRTAS)

IRTAS
A difference in concept

KAPRIJKE - ZUIDSTRAAT

06/06/2017

inrichtingsvoorstel

schaal: 1/1500

Bouwdichtheid

96 private ééngezinswoningen

22 sociale ééngezinswoningen

118 ééngezinswoningen

5,7 hectare plangebied

= 20,7 woningen / hectare

1.4. Waardering van een archeologische site

De resultaten van het bureauonderzoek en het proefsleuvenonderzoek op het plangebied aan de Zuidstraat in Kaprijke tonen aan dat op een deel van het plangebied met zekerheid een of meer archeologische sites aanwezig zijn (zie ook “Deel 2 Verslag van Resultaten: 2.9. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed”).

Op basis van de archeologisch relevante sporen in de proefsleuven kan gesteld worden dat zeker een of meer archeologische sites aanwezig zijn binnen 4 zones van het projectgebied. De sporendensiteit binnen deze zones varieert van laag binnen zone 1, naar matig in zone 2 en hoog in zone 4.

De resultaten van een opgraving op dit plangebied kunnen nieuw licht werpen op de inzichten en de vraagstukken die bij de eerdere archeologische opgravingen en prospecties op deze zandrug rezen. Dit onderzoek betekent een nieuwe stap in de vervollediging van de kennis over de occupatiegeschiedenis van deze as. Waardoor op termijn een — in de ruimte en in de tijd — uitgebreid beeld bekomen kan worden van het verleden van deze zandrug, waarbij niet enkel nieuwe kennis op lokaal en regionaal vlak mag verwacht worden, maar waarschijnlijk ook inzichten van supraregionaal belang.

Aangezien de geplande ontwikkeling de beschadiging en mogelijk de vernietiging van het archeologisch bodemarchief over de gehele oppervlakte van het plangebied met zich mee zal brengen zijn er geen mogelijkheden om de aanwezige vindplaatsen in situ te bewaren. Er wordt bijgevolg gekozen voor een ex situ behoud onder de vorm van een archeologische opgraving over een totale oppervlakte van 14060m² binnen het plangebied.

1.5. Bepaling van de maatregelen

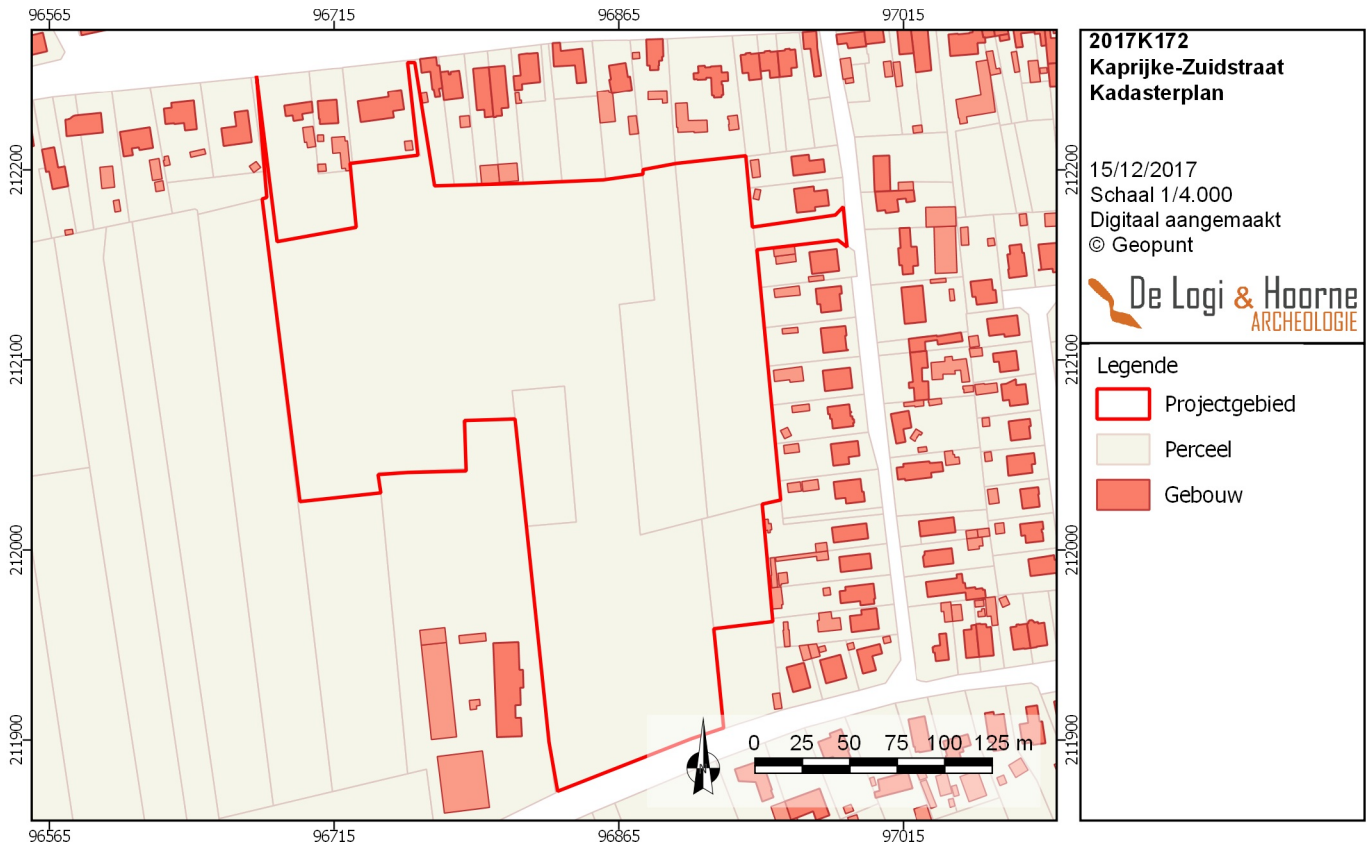
Aangezien de resultaten van het bureauonderzoek niet toelieten een goede inschatting te maken over de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen het projectgebied, werd in het kader van dit project een onderzoek met ingreep in de bodem onder de vorm van een proefsleuvenonderzoek geadviseerd, indien nodig aangevuld met waarderende archeologische boringen. Dit proefsleuvenonderzoek bracht verschillende resultaten op waaruit een advies voor een archeologische opgraving resulteert.

De uitvoering van een archeologische opgraving is noodzakelijk om vast te stellen wat de specifieke aard en datering van de opgespoorde archeologische site is. Een in situ behoud lijkt hier niet van toepassing. In situ behoud is alleen mogelijk op vraag van de initiatiefnemer en indien de site of een zone ervan gespaard blijft van elke toekomstige bodemingreep. Binnen het plangebied is één zone van 4,24ha aanwezig waar geen archeologisch onderzoek wordt opgelegd door het ontbreken van archeologisch relevante sporen of structuren.

Aangezien het volledige projectgebied ontwikkeld wordt, lijkt het zo goed als onmogelijk om voor de aangetroffen archeologische site een in situ behoud te plannen. De enige optie voor een — al dan niet gedeeltelijke — in situ bewaring lijkt dan een wijziging van de bouwplannen in te houden. Bijgevolg wordt een programma van maatregelen opgesteld voor een archeologische opgraving.

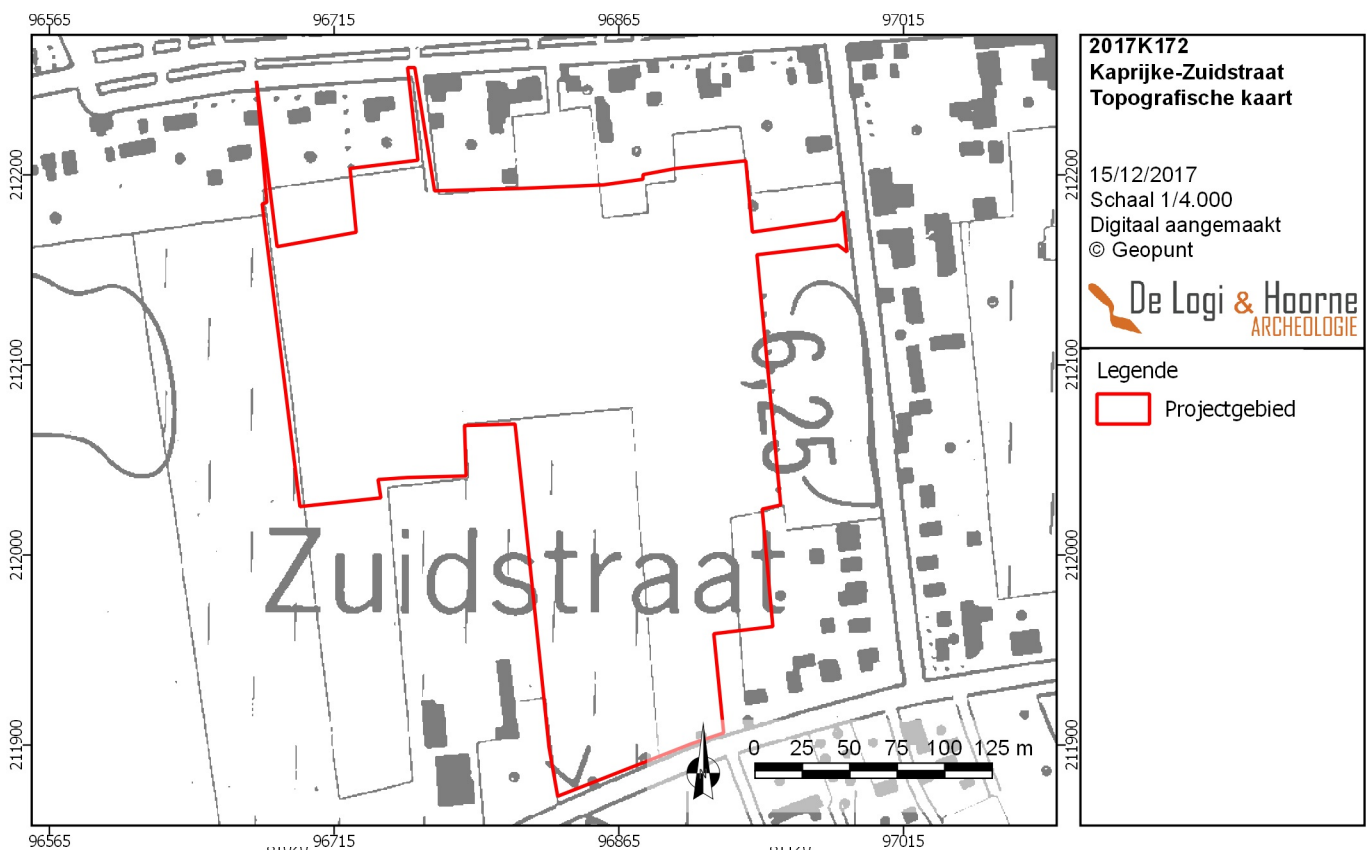
1.6. Randvoorwaarden

Om een goede bewaring van het archeologische bodemarchief te bekomen, worden enkele voorwaarden opgelegd ter bescherming van het aanwezige archeologisch erfgoed. Zo wordt gemeld dat er op de terreinen behorend tot het projectgebied, voorafgaand aan de archeologische opgraving, geen ingrepen in het bodemarchief mogen plaatsvinden. Wanneer binnen het projectgebied bomen aanwezig zijn die alsnog niet behouden worden in de verkavelingsvergunning, moet de bovenkant afgezaagd worden en mag het terrein niet dieper dan 0,4m gefreesd worden.

Figuur 53: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (© AGIV)

Figuur 54: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

2. Programma van maatregelen voor een archeologische opgraving

2.1. Administratieve gegevens

Naam en adres initiatiefnemer:	bvba BosKO projecten Heibosstraat 9 9070 Destelbergen
Erkende archeoloog:	De Logi & Hoorne bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00052 Canadezenlaan 1A 9991 Adegem
Locatie projectgebied:	Projectgebied in Kaprijke (Oost-Vlaanderen) tussen de Voorstraat en de Zuidstraat
Bounding box (Lambert72):	punt 1: min. X: 96674,1; max. Y: 212256,53 punt 2: max. X: 96950,9 min. Y: 211842,23
Kadaster:	Kaprijke, Afdeling 1, Sectie C: 107E, 120A, 121F, 121G, 123A, 129K, 94C (partim) en 96B (partim)
Oppervlakte projectgebied:	5,65ha
Kadasterkaart:	Figuur 53

2.2. Afbakening van het te onderzoeken gebied

Het proefsleuvenonderzoek bracht enkel interessante archeologische grondsporen en geen steentijdartefacten op. De relevante grondsporen zijn verspreid over vier zones.

Zone 1 in het noordelijk deel van het terrein is ongeveer 3860m² groot. Binnen deze zone werden in, 16 potentiële paalsporen aangetroffen die allen een enigszins lichte NW-ZO-oriëntatie vertonen. Daarnaast werd een vermoedelijke grafkuil geregistreerd. Deze zone wordt in het noorden begrensd door een recente O-W georiënteerde grachtstructuur die aangetroffen werd over de volledige lengte van sleuf 0006. In het zuiden wordt de zone, mits enige buffer afgelijnd door een NO-ZW georiënteerde grachtstructuur die afbuigt naar het noorden en hierdoor de oostelijke grens van deze zone afbakt. Ondanks de scherpe aflijning, laat de oriëntering en opvulling van deze gracht een datering in de metaaltijden of Romeinse periode vermoeden.

Zone 2 omsluit een oppervlakte van ongeveer 3000m² en bakent voornamelijk een zone af waarin 16 homogeen bruin, donkerbruine paalsporen werden aangetroffen. Enkele sporen zijn vermoedelijk onderdeel van een NO-ZW georiënteerde structuur met dubbele palenkoppels die vermoedelijk in de metaaltijden kan gedateerd worden. Een datering van deze structuur in de Romeinse periode valt momenteel niet uit te sluiten. De noordelijke grens van deze zone valt samen met een WNW-OZO georiënteerd greppeltje dat mogelijk als erfafbakening kan geïnterpreteerd worden. De oostelijke grens van deze zone werd vastgelegd langs een N-Z georiënteerde perceelsgracht met spoornummers 001211 en 001305 uit de Nieuwe of Nieuwste tijd, terwijl de zuidelijke zone begrensd wordt door de grens van het projectgebied zelf. In het westen van deze zone werd de grens vastgelegd bij sleuf 0004, die geen enkele indicatie voor de aanwezigheid van oudere sporen opleverde.

Zone 3 omsluit spoor 002005 en bakent een zone van ongeveer 17m op 17m af, die in totaal een kleine 300m² beslaat. In deze zone werd een structuur van ongeveer 6,1m bij 6,2m aangetroffen. De homogeen bruine tot donkerbruine vulling met humeuze kern, laten een poel vermoeden die op basis van de vulling en duidelijke aflijning van de kern vermoedelijk een beschoeiing kan bevatten.

Zone 4 situeert zich net als zone 1 op een iets hogere zandige opduiking binnen het projectgebied en is aangelegd rond een cluster van paalsporen, greppels en kuilen. De zone beslaat een totale oppervlakte van 6900m² en wordt in het noorden begrensd door sleuf 0014 waarin slechts enkele sporen en perceelsgrachten uit de Nieuwe en Nieuwste tijd werden aangetroffen. De oostelijke zijde van deze zone wordt eveneens door een perceelsgracht uit dezelfde periodes

afgebakend, terwijl voor de zuidelijke afbakening van deze voornamelijk de afwezigheid van enige sporen werden in rekening gebracht. In de zuidoostelijke hoek van de zone werd ervoor geopteerd een lichte uitstulping te maken richting een aangetroffen waterkuil.

2.3. Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De resultaten van het proefsleuvenonderzoek wijzen op een hoog archeologisch potentieel van het projectgebied, maar kunnen de aard en datering van de aangetroffen archeologische site op het terrein nog niet met voldoende zekerheid vaststellen. De onderzoeksvragen die na de vorige onderzoeksfases nog afdoende beantwoord moeten worden zijn:

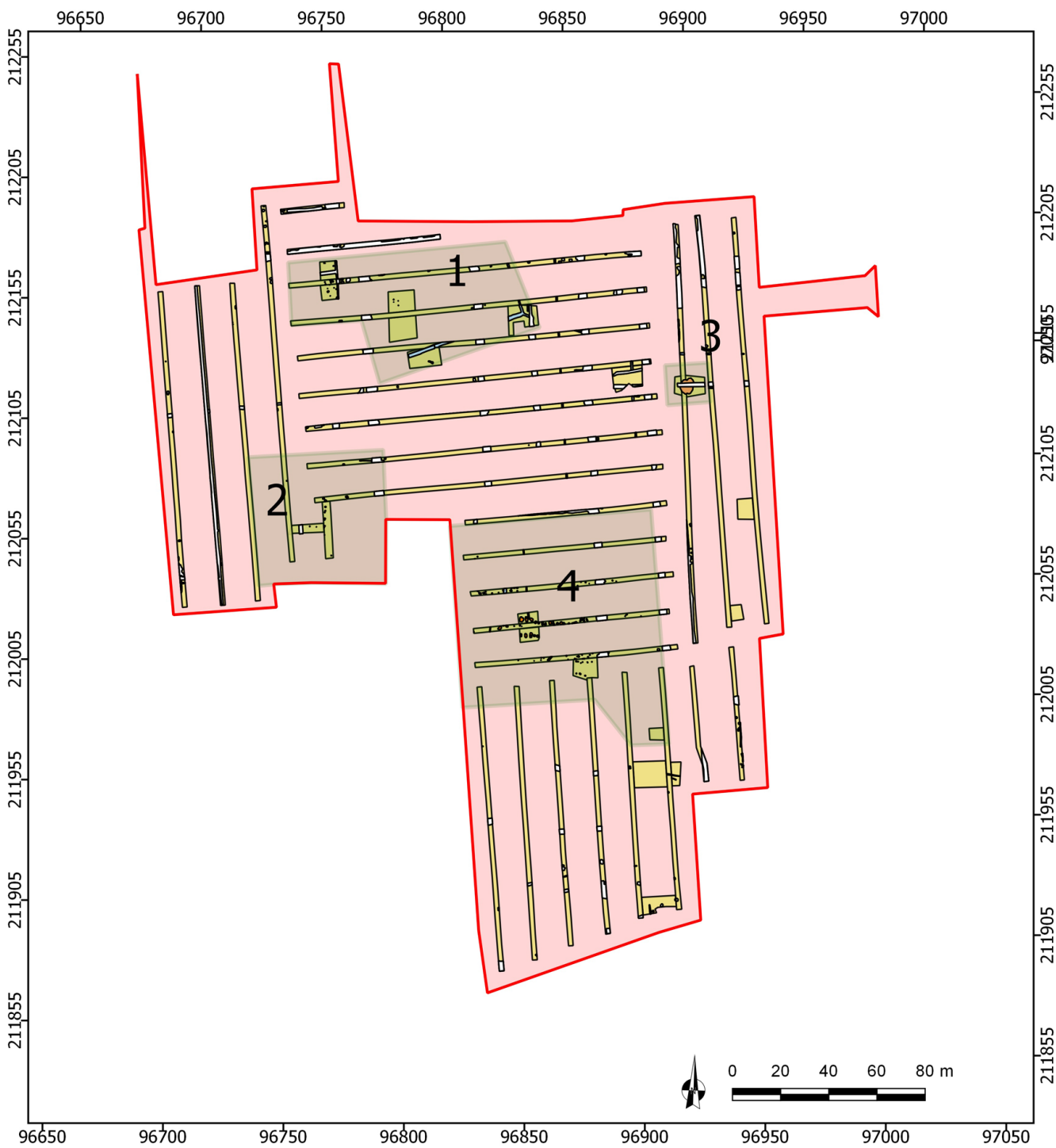
- Wat is de aard en datering van de aangetroffen sporen?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?
- Wat is de aard en waardering van het kennispotentieel?

Een archeologische opgraving moet in de eerste plaats een antwoord geven op bovenstaand vermelde onderzoeksvragen. Gezien de bijkomende informatie die door deze methode kan vergaard worden, worden de onderzoeksvragen uitgebreid met:

- Wat is de aard (bewoning, artisanal, funerair, religieus, ...) en datering van de aangetroffen sporen/structuren/vindplaatsen op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal?
- Welke relevante archeologische structuren, gehelen of vondstconcentraties zijn aanwezig?
- Wat is de densiteit van de aangetroffen vindplaatsen en staat deze eventueel in verband met hun aard, datering of landschappelijke inplanting?
- Wat is de datering van de sporen/structuren/gehelen/vindplaatsen op basis van het vondstmateriaal, de oversnijdingen en/of opvulling van de sporen en de daarmee gepaarde fasering?
- Wat is het verband tussen de aangetroffen sporen/structuren/sites enerzijds en het reliëf en de bodemopbouw van het plangebied anderzijds?
- Is er sprake van een functionele en/of chronologische ruimtelijke ordening van de vindplaatsen binnen de onderzoekszone? Zo ja, kan hier een verklaring voor geformuleerd worden?
- Zijn de grenzen van de aangesneden vindplaatsen door middel van de opgraving duidelijk bereikt? Zo nee, in welke richting zetten de site(s) zich verder?
- Kan op basis van de aangetroffen materiële cultuur uitspraken gedaan worden over de status van de bevolking?
 - Welke informatie geven de natuurwetenschappelijke onderzoeken op de genomen stalen over het vroegere landschap en de invloed van de mens daarop, de economie ten tijde van de occupatie, en eventuele evoluties hierin?
- Indien crematiegraven werden aangetroffen: wat leren de resultaten van het fysisch antropologisch onderzoek en de 14C-dateringen, en kunnen op basis hiervan conclusies of hypotheses geformuleerd worden betreffende eventuele fasering in de graven, hun inplanting in de ruimte, ...?

2.4. Onderzoeksstrategie en -methode

Er is bijgevolg aanvullende informatie nodig, waarvoor een bijkomende fase van archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Op basis van de verzamelde gegevens tijdens het proefsleuvenonderzoek lijkt geen extra vooronderzoek nodig aangezien het hoge kennispotentieel van het terrein reeds bij het proefsleuvenonderzoek werd aangetoond. Op basis van het proefsleuvenonderzoek kunnen vier zones afgebakend worden waarbinnen zich archeologische sporen bevinden. Om het projectgebied verder te onderzoeken wordt een opgraving voor deze vier zones voorgesteld, temeer omdat het kennispotentieel tijdens het vooronderzoek niet ten volle kon worden geëxploiteerd en het aanwezige potentieel van regionaal tot supra regionaal belang kan zijn. Aan de hand van het proefsleuvenonderzoek werd duidelijk dat er binnen het projectgebied, ondanks het hoge aantal sporen, geen sites met complexe stratigrafie of steentijd artefactensites te verwachten zijn.

2016K172
Kaprijke-Zuidstraat
Archeologische verwachtingskaart
 15/12/2017 Schaal 1/2.500
 Digitaal aangemaakt
 © Geopunt

Legende

	Projectgebied		Grachten/greppels
	Zones voor verder onderzoek		Natuurlijk
	Uitgevoerd sleuvenplan		Zones voor verder onderzoek
	Kuilen		Geen archeologische verwachting
	Paalsporen		

Figuur 55: Archeologische verwachtingskaart (©Geopunt)

In combinatie met het aantal recente opgravingen die in de nabije omgeving zijn uitgevoerd en het bijgevolg hoge kennispotentieel van de regio, leidt tot de conclusie dat de aangetroffen sporen verder onderzocht moeten worden aan de hand van een archeologische opgraving. Deze onderzoeksstrategie is wetenschappelijk en economisch gezien de meest efficiënte methode om de vragen die na het proefsleuvenonderzoek resteren te kunnen beantwoorden.

De voorgestelde opgravingsstrategie omvat een vlakdekkende opgraving van de vier afgebakende zones over een totale oppervlakte van 14040m² groot en op één niveau, gezien er geen steentijd artefactensites verwacht worden en er geen aanwijzingen zijn voor een site met een complexe horizontale of verticale stratigrafie. Gezien de relatief beperkte oppervlakte van het voorgestelde onderzoek, wordt voorgesteld om de aparte zones in één vlak aan te leggen, wat de leesbaarheid en onderlinge relatie van de aan te treffen sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren te goede zal komen.

2.5. Onderzoekstechnieken

Vóór het afgraven van het terrein dient de voorgestelde zone met een GPS-aangestuurd systeem of een hoofdmeetsysteem uitgezet te worden, volgens de handelingen voorgesteld in de Code van Goede Praktijk (15.2 aanleg van meetsystemen). Het afgraven van het terrein wordt met een graafmachine uitgevoerd, voorzien van rupsbanden en een tandeloze, 2m brede, graafbak. Om de diepte van het archeologisch vlak te bepalen, wordt de kraan steeds begeleid door minstens de veldwerkleider of de assistent-archeoloog. Bij de aanleg van het archeologisch vlak dient het volledige vlak geschaafd te worden om een goede visibiliteit van de sporen te garanderen en een goede registratie van de sporen te kunnen uitvoeren. Alle registraties, onderzoeken en opgraving van de aangetroffen sporen als het inzamelen van vondsten en stalen, gebeuren volgens de voorschriften uit de Code van Goede Praktijk.

Op basis van het tijdens de proefsleuven aangetroffen sporenbestand (wat wijst op de aanwezigheid van diverse bewoningssporen) worden diepe sporen verwacht die de grondwatertafel aansnijden. Indien er sprake is van bijvoorbeeld waterputten, moet grondwaterbemaling voorzien worden om de veiligheid, bodemstabiliteit en de best mogelijke onderzoeksomstandigheden te kunnen garanderen. Bij het aantreffen van zulke complexe sporen, wordt de handleiding, beschikbaar gesteld door Onroerend Erfgoed, gevolgd voor het correct opgraven en bemonsteren van waterputten.

Wanneer op het terrein bepaalde sporen met een natuurwetenschappelijke waarde worden aangesneden of organisch materiaal wordt aangetroffen, dringt zich een staalname van de sporen op. Zowel de bemonstering als het assessment van de sporen gebeurt zoals voorgeschreven in de Code van Goede Praktijk.

Indien tijdens de opgraving steentijdartefacten worden aangetroffen, dient de zone rondom de vondsten extra opgeschaafd te worden om een ruimtelijke afbakening van de zone te bekomen. Bij het niet herkennen van de archeologische sporen dient het vlak opgedeeld te worden in rasters van 0,5m op 0,5m waarbij elke laag van maximaal 10cm apart wordt ingezameld en gezeefd op een maaswijdte van 2mm. Alle losse steentijdvondsten worden in 3D opgemeten. Indien sporen met steentijdvondsten worden aangetroffen, dient de volledige inhoud gezeefd te worden op een maaswijdte van 2mm.

Alle aangelegde vlakken worden met een metaaldetector onderzocht, zonder discriminatie op ijzer (tenzij de bodemopbouw dit toelaat). Bij het aantreffen van losse metaalvondsten worden deze als losse vondst ingemeten en beschermd tegen eventuele verdere degradatie van het metaal.

2.6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Binnen het luik archeologische opgraving worden geen afwijkingen gepland ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

2.7. Kostenraming van de archeologische opgraving

Voor de opgraving van 14040m² groot wordt geacht minstens 200 mandagen te voorzien met een personeelsbezetting bestaande uit minstens één veldwerkleider, twee assistent-archeologen en twee veldmedewerkers. Voor de interpretatie van de bodemprofielen volstaat de bijstand van het team door een assistent-aardkundige. Tot het terreinwerk behoort het afgraven van het terrein en de totale registratie van zowel de sporen als de vondsten. De verwerking en rapportage van de resultaten van de opgraving wordt geschat op 90 mandagen. De totale kostprijs (inclusief afgraven terrein, verwerking, keet, toilet, container,...) bedraagt €130.000,00 à €140.000,00 (exclusief grondwaterbemaling en natuurwetenschappelijk onderzoek). Bij nederzettingssporen worden immers naar analogie met andere sites ook waterputten verwacht, waarvoor bij een veilig en degelijk onderzoek grondwatertafelbemaling noodzakelijk is.

Op basis van de aangetroffen sporen tijdens het proefsleuvenonderzoek kan een meerperiodensite met bewoningssporen uit de metaaltijden en de Romeinse periode verwacht worden, andere sporen uit diverse periodes kunnen echter niet uitgesloten worden. De inschatting voor natuurwetenschappelijk onderzoek werd op basis van deze gegevens en vergelijkbare sites opgemaakt. Indien er tijdens de opgraving structuren aangetroffen worden die een goede bewaring in zich dragen of organisch materiaal bevatten, dient het budget voor natuurwetenschappelijk onderzoek gebruikt te worden om hierop verdere analyses uit te voeren.

Voor dit onderzoek bedraagt de vermoedelijke hoeveelheid aan waarderungen tien macrobotanische monsterwaarderingen, 10 pollenwaarderingen, 6 dendrochronologische waarderungen (waarderingen voor volledige structuren, niet per individuele datering), 6 houtskoolanalyses, 1 fysisch antropologische analyse en 1 röntgenonderzoek. De vermoedelijke hoeveelheid analyses omvat 6 macrobotanische monsters, 6 pollenonderzoeken, 8 ¹⁴Cdateringen, 4 antracologische onderzoeken, 1 fysisch antropologisch onderzoek en 4 dendrochronologische onderzoeken voor een volledige context. Het vermoedelijke aantal conservaties wordt op drie gerekend, één voor aardewerk, één voor hout en één voor een metalen vondst. De geraamde kostprijs voor het hier volledig voorgestelde natuurwetenschappelijk onderzoek bedraagt €25.000,00 à €30.000,00.

2.8. Competenties uitvoerders archeologische opgraving

Voor de uitvoering van de hier voorgestelde archeologische opgraving dienen de uitvoerders aan bepaalde competenties te voldoen. De veldwerkleider dient houder te zijn van een academisch diploma, master in de archeologie of gelijkwaardig en minstens 440 terreindagen (1 jaar) opgravingservaring te hebben op een zandbodem, met 220 terreindagen aantoonbare ervaring inzake sporen uit metaaltijden en de Romeinse periode.

De veldwerkleider wordt bijgestaan door tenminste één assistent-archeoloog, houder van een academisch diploma, bachelor of master in de archeologie of gelijkwaardig, met minimum 220 terreindagen (1 jaar) opgravingservaring waarvan 150 terreindagen op een zandbodem. Deze persoon beschikt over minstens 110 terreindagen ervaring op sites uit de metaaltijden en de Romeinse periode. Verder wordt het team aangevuld met veldmedewerkers, waar geen specifieke vereisten aan worden opgelegd.

Voor het beschrijven van de bodemprofielen volstaat de expertise van een assistent-deskundige, zoals voorgesteld in hoofdstuk 21 van de Code van Goede Praktijk. Alle actoren binnen de archeologische opgraving handelen volgens de bepalingen voorgesteld in de Code van Goede Praktijk. Wanneer de veldwerkleider tot oordeel komt dat op basis van de verzamelde gegevens de aanwending van een natuurwetenschapper, geofysicus, conservator of materiaaldeskundige noodzakelijk is, dient de desbetreffende persoon bij het onderzoek betrokken te worden.

2.9. Bewaring van het archeologisch ensemble

Het volledige archeologisch ensemble, bestaande uit de verzamelde data, archeologienota, nota en vondsten, zijn eigendom van de initiatiefnemer en dienen bewaard te worden zoals het een goede huisvader betaamt. Indien de initiatiefnemer afstand wenst te doen van het archeologisch ensemble, kan contact opgenomen worden met een erkend onroerendergoedepot. Indien het depot niet bij machte is om het archeologisch ensemble in bewaring te nemen, dient een

ander depot gezocht te worden of wordt een afspraak gemaakt met het uitvoerend bedrijf voor een goede opslag. Een kopie van het digitale archief blijft steeds bewaard binnen het uitvoerende bedrijf.

3. Bibliografie

DE CLERCQ W., 2009. *Lokale gemeenschappen, in het Imperium Romanum. Transformaties in rurale bewoningscultuur en materiële cultuur in de landschappen van het noordelijk deel van de civitas Menapiorum. Proefschrift ingediend tot het behalen van de graad van doctor in de archeologie, Ugent, Gent.*

4. Bijlagen

4.1. Lijst van plannen en kaarten

Plannen- en kaartenlijst Projectcode 2017K172					

	Type plan	Onderwerp plan	Aanmaakschaal	Aanmaakwijze	Datum
52	Kadasterkaart	Kadasterplan	1:1	digitaal	18/12/2017
53	Topografische kaart	Topografische kaart	1:1	digitaal	18/12/2017
54	Ontwerplan	Verkavelingsontwerp	1:1	digitaal	18/12/2017
55	Verwachtingskaart	Verwachtingskaart	1:1	digitaal	18/12/2017